

Posudek na diplomovou práci

Bc. Ondřeje Holčáka

Veřejná doprava v České republice a její vztah k udržitelnému rozvoji

Diplomová práce Bc. Ondřeje Holčáka má 101 stran textu, včetně tabulek a grafů. Zabývá se překážkami, které brání aktérům veřejné politiky přijmout na území České republiky taková dopravní řešení, která by byla dlouhodobě udržitelná. Autor v práci využívá metod z oblasti analýzy politiky. Z prognostických metod je využit strom problémů.

Teoretickými východisky práce jsou teorie (dlouhodobě) udržitelného rozvoje, koncept veřejného zájmu a koncept kvality života.

Autor se ve své práci zaměřuje na osobní dopravu, a to zejména na veřejnou hromadnou dopravu a individuální automobilovou dopravu. Diskutovány jsou jednak ekonomické aspekty osobní dopravy, v kapitole č. 6 je pak podrobně popsán systém veřejné hromadné dopravy na území České republiky a jeho udržitelnost. Kapitola č. 7 se věnuje výhodám a přínosům veřejné hromadné dopravy. V kapitole č. 8 autor popisuje tři zvolené příklady ze zahraničí. Zejména velmi zajímavý a známý model řešení v brazilském městě Curitiba (je srovnatelné s Prahou, má také cca 1 mil. obyvatel) mohl být popsán a diskutován podrobněji.

Klíčovou kapitolou je devátá kapitola, nazvaná „Navrhovaná opatření směřující k udržitelné dopravě a podpoře veřejné hromadné dopravy“. Zde se objevuje osobní tvůrčí přínos autora, nejedná se o pouhou kompilaci dat. Diskutovány jsou legislativní a ekonomické nástroje, nástroje přímé regulace, nástroje ke zvyšování atraktivnosti veřejné hromadné dopravy, role občanského sektoru a možnosti spolupráce veřejného a privátního sektoru, dále preference veřejné dopravy ve městech, integrované dopravní systémy (nejrozvinutější je v rámci ČR v Jihomoravském kraji) a problematika územního plánování měst a obcí ve vztahu k dopravě.

Diplomová práce je podrobnou a důkladnou analýzou zvoleného tématu. Oceňuji také, že je napsána dobře po formální stránce, obsahuje minimum překlepů. Mám k ní jen následující připomínky:

- Některé formulace bych volil opatrněji, aby nepůsobily dojem otřepaných klišé. Viz např. úvodní věta v úvodu: „Doba, v níž žijeme, nám klade řadu nových úkolů a výzev...“

- Místo „trvalá udržitelnost“ bych používal raději jen „udržitelnost“, či „udržitelný rozvoj“, jak to prosazuje např. Ministerstvo životního prostředí ČR.
- V kapitole 2.1.1. je zmíněno, že „výkony vozidel IAD tvořily v roce 1980 65,4% z celkového objemu dopravních výkonů, v roce 1995 to bylo už 79% a v roce 2005 74%“. Nemá být poslední údaj spíše 84%? Jinak by bylo popřeno tvrzení o neustále narůstajícím výkonu vozidel individuální automobilové dopravy.
- „Urban sprawl“ bych překládal raději jako „rozšiřování měst“, nikoliv „sídelní kaše“, což je dle mého názoru spíše matoucí pojem.
- V kapitole 5.3.1. mi nedává smysl věta: „Pokud je s nárůstem jízdného spojeno i zvýšení objemu poskytovaných služeb, tak podle výzkumu Dargaye a Hanleyho z roku 2002 ke zvýšení poptávky po VHD nedojde.“ Nemá být spíše „ke snížení poptávky po VHD nedojde“?
- V kapitole 6.1.4. je správně uvedena kontroverznost případné výstavby kanálu Dunaj-Odra-Labe. Kromě uvedených faktorů bych přidal i ekonomický aspekt. Podle asi 5 let starých odhadů by náklady na výstavbu byly 430 miliard Kč (osobní sdělení Ing. Jana Zemana z agentury CENIA).
- V kapitole 8.1. je ve druhém odstavci pravděpodobně „zamíchán“ údaj z České republiky (údaj agentury GfK) do textu, který se věnuje situaci ve Velké Británii.
- U příkladu z Německa bylo vhodné vzpomenout i město Freiburg, kde celá městská část úplně vytěsnila osobní automobilovou dopravu na přání občanů a zdá se, že k jejich následné spokojenosti.

Závěrem autor konstatuje, že veřejná doprava a zejména doprava železniční je systémem, který je v segmentu motorové osobní dopravy nejpřínosnějším východiskem pro naplňování principů udržitelného rozvoje, nicméně v ČR není v oblasti veřejné dopravy v dostatečné míře dbáno na respektování přijatých strategických dokumentů, které preferenci veřejné hromadné dopravy zaštiťují.

Ondřej Holčák využil ke své důkladné analýze velké množství dostupných zdrojů, o čemž svědčí seznam použité literatury, včetně elektronických zdrojů.

Práci Bc. Ondřeje Holčáka považuji za zdařilou a kvalitně zpracovanou a doporučuji ji k obhajobě. Před obhajobou navrhuji klasifikační stupeň „výborně“.